

Slovenská lekárska komora k aktuálnej diskusii o predpisovaní liekov

Novela Zákona č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach vyvolala vlnu diskusie v médiách. V tomto vyhlásení zverejňujeme zásadné poznámky Slovenskej lekárskej komory k vyjadreniam predkladateľov novely a predstaviteľov niektorých organizácií zastupujúcich ambulantnú sféru a pacientov.

Súhlasíme s tým, že akákoľvek zmena má odozvu s pozitívnymi a negatívnymi postojmi a že nie je možné dosiahnuť spokojnosť všetkých.

Príprave novely však malo predchádzať:

- Prerokovanie v širšej komunite lekárov a pacientov, nielen rokovanie s jednou organizáciou lekárov. Okrem všeobecných lekárov majú právo sa vyjadriť ďalšie organizácie, zastupujúce aj tisíce špecialistov a nemocničných lekárov.
- Interpretácia novely by mala byť jednoznačná a vysvetlená vykonávacími predpismi
- Ak by platilo, že „nič podstatné sa nemení“, novela by bola bezpredmetná
- Právna analýza potenciálneho rozporu novely a zákonných noriem súvisiacich s núdzovým stavom

Slovenská lekárska komora analyzovala množstvo podnetov a názorov, ktoré v tejto súvislosti dostala. Mnohé z nich boli zásadné, niektoré jednoducho vysvetliteľné a riešiteľné, iné vyžadujúce čas. Ich upresnenie ponechávame aj na on-line diskusiu organizovanú MZ SR 20.1.2022 a na ďalšie rokovania.

Slovenská lekárska komora má výhodu a zároveň nevýhodu v tom, že podobne ako Slovenská lekárska spoločnosť v oblasti odbornej, tak **Slovenská lekárska komora v oblasti profesijnej pokrýva spektrum v š e t k ý c h zúčastnených – lekárov prvého kontaktu, špecialistov, lekárov nemocníc, plus pacientov.** Za výhodu považujeme väčší nadhľad a možnosť i schopnosť mediácie.

Za prvoradý považujeme záujem **pacienta, teda:**

- Jasné nastavenie pravidiel, aby pacient nedostával (predovšetkým v úvodných mesiacoch) rozdielne informácie (v súčasnosti sa to deje)
- Jednoznačné a jednoduché informovanie pacientov a lekárov o pravidlách predpisovania
- Zníženie počtu návštev lekára kvôli predpisovaniu liekov
- Zníženie počtu telefonátov rôznym lekárom kvôli predpisovaniu liekov.

Preto považujeme za nutné upresnenie novely.

Navrhujeme :

- **Pozastavenie účinnosti novely do 1.júna 2022.** Odôvodnenie :
 - vychytanie realizačných nedostatkov pred dovolenkovým obdobím
 - minimalizovanie kompletných zmien v období 4. vlny COVID-19
 - možnosť implementácie najmenej rozporovaných zmien postupnými krokmi
 - upokojenie rozbúrenej atmosféry
 - dostatočný priestor pre rokovania
- **Vytvorenie malej pracovnej skupiny s určeným mediátorom.** Odôvodnenie :
 - spracuje doterajšie pripomienky a poznatky a navrhne postupnosť krokov
 - limitovanie počtu účastníkov obmedzí neproduktívnu diskusiu a rovnaké argumenty brzdiace diskusiu (bežná pri širokej účasti - nielen v zdravotníctve)

- navrhovaná účasť – jeden lekár prvého kontaktu, jeden lekár špecialista, lekár z nemocnice, zástupca organizácie pacientov, zástupca MZ SR, zástupca Slovenskej lekárskej komory, zástupca Slovenskej lekárskej spoločnosti
 - výstup z rokovania pracovnej skupiny do 15.februára 2022
 - požiadať zdravotné poisťovne o reálny počet predpisovaných receptov (orientačné čísla podľa požiadavky pracovnej skupiny)
- **Pripomienkovanie sporného paragrafu novely podľa rozhodnutia MZ SR s prihliadnutím na návrh pracovnej skupiny**
 - pripomienkovanie v organizáciách
 - pripomienkovanie zdravotnými poisťovňami
 - termín do 7. marca 2022
 - spracovanie pracovnou skupinou do 31. marca 2022
 - zverejnenie záverov
 - **Ďalší postup podľa rozhodnutia kompetentných orgánov**

Zásadné poznatky z doterajšej diskusie – sú ich desiatky :

- Všeobecní lekári sú skutočne zavalení administratívou, ktorú je potrebné postupne odbúravať, vrátane predpisovania receptov
- Neustále sa hovorí o zvýšení odbornej kompetencie všeobecných lekárov, ale de facto sa im čiastočne odoberie kompetencia v oblasti liečby. Narúša sa tým komplexná starostlivosť o pacienta (pripomíname dávno zabudnutú diskusiu o rodinných lekároch).
- Pri preskripčne neobmedzenom lieku nie je dôvod diskutovať o skutočnosti, kto a kedy prvý predpísal liek (v súčasnosti sa to deje)
- Špecialista má predpísať vždy akýkoľvek liek, ktorý ordinuje prvýkrát
- Počas krízovej situácie, na podklade zákonnej výnimky, je oprávnený každý lekár predpisovať lieky zákonom určeným spôsobom bez ohľadu na preskripčné a indikačné obmedzenia
- Mala by sa otvoriť diskusia o miere preskripčných obmedzení
- Niektoré nemocnice môžu mať vzhľadom na nedostatok špecialistov problém predpísať pri prepustení pacienta požadované druhy liekov. Preto je potrebné určiť kompetentného lekára v rámci nemocnice, ktorý bude mať oprávnenie preskripčne obmedzený indikovaný liek (alebo liek, ktorého nedostatok ohrozuje pacienta) predpísať. Treba ešte doriešiť aj časovú súvislosť s vystavením receptu.
- V prechodnom období by zdravotné poisťovne nemali vyvodzovať dôsledky za chyby pri preskripcii viazaných liekov (v zmysle novely)

Bratislava, 19. januára 2022

Prezídium SLK